

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge tuzemavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Vabilo.

Vse Slovence in Slovenke vabimo, da se naročijo na naš list. Naročnina stane za Avstrijo, Ogrsko, Bosno in Hercegovino

za celo leto K 6—
za pol leta „ 3—
za četr leta „ 1-50

Za Nemčijo in druge zunanje države stane list

za celo leto K 8—
za pol leta „ 4—
za četr leta „ 2—

Za **vojake** pa je naročnina zdatno nižja. Za **vojake** znaša naročnina

za celo leto K 4—
za pol leta „ 2—
za četr leta „ 1—

Kdor pošlje naročnino, naj zapiše: ako je nov naročnik, besedico **nov**, ako je star, besedico **star** in številko, ki se nahaja na ovitku.

Upravništvo „Slov. Gospodarja“,
Maribor.

Boj za mir.

Na bojiščih se prelija kri dalje. Med vladami pa se je začel boj za mir. Najprej, dne 12. decembra, smo mi in naši zavezniki ponudili mir. Kmalu nato je severnoameriška vlada priporočala vsem vojskujočim državam, da naj vendar začnejo misliti na mir. Švica, Švedska, Norveška in Danska so izrekle isto željo. Mi in zavezniki smo odgovorili, da smo takoj pripravljeni priti na razgovor vojskujočih se držav glede miru. Razgovor se naj vrši v kaki nepristranski državi. Četverosporazum ali pravzaprav desetosporazum dolgo ni hotel na vse to odgovoriti. Se le za novo leto smo dobili odgovor.

LISTEK

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

III.

Prva bitka.

Nastopili smo pohod v prvo bitko. Solnce, gališko žareče, nas je žgalo. Mogočen, temnosiv oblak prahu je zakolobaril s ceste, ko se je začela viti in v koraku zibati dolga črta vojakov našega polka. A ponosno lep je bil ta pogled na v prahu in solnev krepko stopajoče vojaštvo. Saj je odsevalo vsakemu bojevniku zdravje, moška moč in avstrijska neabrost z obraza. To so vam bili tedaj vojaki, da, govorimo resnico, junaki, od prvega do zadnjega! Hočih smo dolgo v vročini in grizečem prahu v kratkih oddihih do večera. Nikdo ni omagal na potu, nikdo stopil brez povelja iz vrste.

Večerni hlad nam je v lahnem pihu otiral znoj s čela, dospel nam na cilj prvega dne, v gališko vas Ostrow. Je prav neznan selo. Same slamnate bajte in nekaj pristno židovsko opremljenih zganjarn.

Tokrat mi ni nikdo prilizano počepnil na uho: V gradu boš nočeval! Prav berno rusinsko poslepje so meni in dvema stotnikom odkazali v prenočišču za jedno noč. Truden in zbit sem bil od dol-

Četverosporazum odgovarja.

Odgovarjajo vse s četverosporazumom zvezane države in državnice, torej: Belgija, Francija, Anglija, Italija, Japonska, Črnagora, Portugalska, Rumunija, Rusija in Srbija. Najprej se kregajo, da niso one zakrivile svetovne vojske, ampak mi. Seveda o umoru našega prestolonaslednika v Sarajevu in o lastnih pripravah za vojsko nočejo nič vedeti.

O naši mirovni ponudbi pravijo, da ni nobena mirovna ponudba, ampak le vojni manever, kajti v ponudbi ne navedemo, pod kakimi pogoji in na kaki podlagi smo pripravljene, ž njimi skleniti mir. To je kajpada zelo neodkrito zahtevanje, kajti vsakdo ve, in četverosporazum najboljši, da mi ne bomo že ko v naprej natanko rekli, ali in kako daleč mislimo pri mirovnih pogajanjih popustiti glede Belgije, Srbije, Rumunije, Črnogore itd. Noben resen igralec ne pokaže svojih kart že vnaprej nasprotniku.

Da je četverosporazum v svojih zahtevah nasproti nam neodkrit, se razvidi iz tega, da tudi sam ne naznani nobenih natančnih mirovnih pogojev, — ampak pravi, da se mir sklene le tedaj, ako mi in zavezniki damo vojskujočim državam prej zadoščen je za to, kar smo storili, popravimo vse, kar smo zakrivali ter damo za bodočnost jamstvo, da ne bomo nič več sličnega storili, ampak — tako misli četverosporazum — si dali vse dopasti, kar bodo nasprotniki blagovolili z nami storiti. Odgovor končuje takole:

„Dobro poznavajoč veliko trenutno važnost, pa tudi veliko nujnost, odklanjajo sporazumene države, ki so medseboj tesno zvezane ter v popolnem soglasju s svojimi narodi, da bi razpravljale o predlogu, kateremu manjka odkritosrčnost in ki je brez pomena. Še enkrat zatrjujejo, da mir ni mogoč, dokler nimajo jamstva, da se bodo zopet upostavile kršene pravice in svobode, dokler se ne prizna načelo narodnosti in svoboda, da obstojijo tudi male države, dokler nimajo zasiguranja, da se bodo razmere tako uredile, da bodo vsi razlogi odstranjeni, vsled katerih so bili narodi že dolgo časa ogroženi in slednjič,

dokler ne bo dano zares povoljno poročstvo za varnost na svetu.“

Na koncu odgovora še so posebej našteje pri- tožbe in zahteve Belgije.

Kaj bo sedaj.

Kakor je razvidno, odgovor ni zelo prijazen. Ali je s tem za sedaj pretrgana nit pričelih javnih razgovorov o miru, ne vemo, ker ne vemo, ali in v kakem smislu bomo mi in naši zavezniki odgovorili na četverosporazumov odgovor.

Zraven pa je veliko odvisno tudi od tega, ali je želja Severoameriških zveznih držav odkritosrčna ali ne. Ako je odkritosrčna, potem bo našla Sev. Amerika pota in sredstva, da se razgovor o miru še nadaljuje, četudi bi to četverosporazumu ne sodilo v njegov načrt. Ako pa ni odkritosrčna, potem se je nemara nit za malo časa popolnoma pretrgala, toda po našem mnenju se bodo kmalu našli konci in se zopet zvezali.

Naša mirovna ponudba je vzbudila tudi v sovražnih in nepristranskih deželah željo, ki se ne da več potlačiti, da se kmalu naredi konec strašnemu prelivanju krvi. Ta želja se vsled igranja vlad z besedami o jamstvih, popravah in zadoščenjih ne bo zmanjšala, ampak rastle bo od dne do dne, da se ji tudi nobena sovražna vlada ne bo več mogla dolge upirati.

Mnenje časopisja.

Dunajskih časopisov še nimamo pri roki, ko to pišemo. „Grazer Volksblatt“ piše o četverosporazumov odgovoru:

„Kljub odklonilnem odgovoru prav nič ne dvomimo o miru. Nepristranske države občutijo vojska vedno bolj, nočejo razumovati, zakaj bi se vojska nadaljevala do onemoglosti, niti nimajo volje, da še bi nadalje nosile bremena in težave neudeleženih držav. Javno mnenje se v vseh evropskih državah vedno bolj nagiba k miru.“

Graška „Tagespost“ piše: „Ako četverosporazum dosedaj ni mogel zadrževati razvoja, tega tudi v novorojenem letu ne bo mogel. Naj nadaljuje vojsko tudi še mesece — skoro ves svet jasno in glasno

ge ježe; pa tudi moj želodec, ki je praznoval cel dragi dan, se je na glas proseče ogasil.

Hušnilo mi je ravno mimo nosu starikavo bable s polno skledo nedolžno kuhanega krompirja. — Moj poželjivo uprt pogled in krul po prostorno praznih želodčnih prostorih ganil je žensče in dobrasrčno mi je ponudilo gališke paše, krompirja v oblicah. Slastno mi je teknila ta hrana in pošteno sem zataknil z njo vse vrzeli in prazne kote po trebuhu.

Vode sem se napil na krompir in menil: o običajni pečenki s prikuho bom pa zasluženo sladko zasanjal.

Tovariša sta polegla kar po tleh na slamo. A meni kot duhovnemu gospodu je gospodinja sveže pogrnila postelj. Sedaj sem jo pa imel postelj z odejo pod slamnato streho, dočim ko mi je nudil hvalisani grad gole stene in tla brez bilke slame. Vsi trije pa smo že kmalu posmrčali brez običajnih uspavalnih razgovorov.

Nisem utegnili niti zasanjati, pa me je začelo nekaj grizti in ujedati s tako silo, da se še oohavati nisem mogel vsled preštevilnih pikov. Užgal si sem šibico ter posvetil. Kot kobilice na travniku so debele, črne bolhe odskakovale v izpočitih odskokih na tla in pod rjuho. Proti tej nedolžno plahi živali sem bil tedaj še prav občutljiv. Če sem jih prinesel na Remšniku le pet iz šole ali cerkve v postelj, si je morala Lojza nataktni očala in tako dolgo s slino mazati palec in kazalec, dokler ni počila zadnja vsiljivka na trdi plošči nočne omarice.

To noč v gališki bajti sem bil v mravljišču — bolh sam, sam brez v tej stroki spretno Lojze. S pestjo sem udrihal po ležišču, stresajoč odejo, da bi

vsaj površno prepodil grizeče ponočnjake. Zaman je bil ves moj trud. Bolhe so branile svoj dom tako trdovratno, da sem se po dolgotrajnem boju umaknil s postelje na tla, na slamo. Tukaj sem vsaj za nekaj ur zadremal in sklenil: na gališko postelj se pa ne vležeš nikdar več.

Za zajutrek sem pojedel dve kisli jabolki, in prav slabe volje zajezdil že osedlanega konja. Tega jutra mi je naprtil gospod polkovnik mučno službo, katere se nisem iznebil odslej nikoli. S 16 jezdecem sem namreč vedno jezdaril v mogočnih kolobarjih pred polkom, iskaje krajša ter mehka pota med njimi in po obsežnih travnikih. Po cestah je bilo pretrdo in preveč prahu; če je le bilo mogoče, smo korakali po pešpotih, katere smo jezdeci prej skrbno preiskali.

Nj bilo to nič kaj prijetnega, ker se človek v vednem diru na konju zliaka in utruji, da mu sklepetajo kolena in pretreseni želodec tako votlo tuleče kruli. Peščem so ljudje obilno ponujali kruha, mleka, jabolk in vode; za nas begajoče konjenike se pa ni nikdo zmenil.

Nekako opoldne istega dne smo prijezdili do potočka, ki se je vil med travniki. Zasopli konji so kar zavezali po krepčilni vodi. Stopili smo z živalmi v potok, da se vsaj nekoliko oddahnejo in napijejo. Ne vem, kaj je moji mrhi zlezlo v glavo. Preril se je med drugimi v najbolj globoko vodo ter pil tu dolgo. Kar namah se je zleknil na kolena in — šrbunk! odletel sem daleč preko konjske glave sredino tolmuna. Žival se je še prekupienila na trbef in se povajjala s sedlom vred po vodi in blatu. Skobacal sem iz tolmuna, do niti in glave mo-

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsake srede, vsak petek in vsak sejmaki dan od 8. do 12. ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vpisuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojila po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na ustave vknjižbo listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in posojilnicah, prošnje na sodnijo za vknjižbo in ustave vknjižbo in posojilnica brezplačno, stranka plača samo listino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzovjavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vsa župnijske urade: spovedne in misijske liste s črtnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za glavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črtnim in drugobarnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lasni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljice za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobice (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, molek, svetinje, škapulirji. — Štambilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer I. vrste. Vse trte se cepljene na Rip, Portalis in na Göbe št. 9. Trte se dobijo jako lepe in dobro zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Siodnjak, trtnar v Rotmanu pošta Juršinci pri Ptuj. 692

Nobenega zobobola več!

Nobenih nečih brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer so že vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena 1/2 K, 3 škatljice K 4.—. — Nobenega kama na zobovih več! Snehobelo zobovje se doseže s sredstvom „Elta zoben Fluid.“ Takojni uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Kemény, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/Z 90, Ogrsko. 2 H. Sch.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš, Maribor, Koroška cesta 20. 10

Najcenejše namizno olje iz islandskega mahu,

si na najpriprostejši način in brez nadaljnjih stroškov in pridakov napraviš, če si kupiš

Caraghee-morski islandski mah: zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1.—; zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano izbrane Caraghee-mahu za 1 liter olja K 1'30; zavitek za 2 litra olja iste najfinejše kakovosti K 2'40.

Za različne salate (zeljate, krompir, eve, fižolove, mešane itd.) je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima blagodejen vpliv na človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja mnogo v zdravilstvu.

Pri poštnih naročilih naj doda naročnik še 20 vin. za manjši, ozir. 30 vin. za večji zavitek in pošlje denar v naprej; jamči se samo za rekomandirano pošiljatev; kdor to želi, naj doda še na daljnih 25 vin.

Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov: **IVAN DEŽMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.;** Trgovci dobijo na zahtevo reklamno tablo in precejšnja popust. 1

Kilne pase

tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspenzorije, podlage za ploske noge, brgle, umetne ude, kakor roke in noge i. t. d. ter pokončne držaje in druge različne stroje proti telesnim poškodbam po zdravniškem predpisu izdeluje izvrstno in dobro staro-znana tvrdka

Franc Podgoršek,
bandažist,

340 Maribor, Burggasse 7.

Kupujem kostanjev in hrastov les

v celih vagonih po najvišji ceni. Ponudbe na naslov Jos. Osolin, Laški trg, Štajersko. 794

Izberno se je obneslo za vojake v vojakih in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protini, prani, vrtali in boleati v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsici compos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. —80, 1'40, 2'—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno Dr. Richter-ja lekarni „Pri slatnem levu“, Praga, I., Elisabethna cesta 5. Dnevno razpečiljanje.

PODPLATI ZA ČEVLIJE „PATRIA“

Zanesljivo trpežno blago iz regener. gumija, vpregljivi in lični, brezpogojno trpežni zoper vodo, se jih lahko nabije, prilepi ali zašije kot usnjate podplate.

Vsako do jih naj nosil. Poskusite še VI!

Cene, ako se pošlje denar naprej ali proti povzetju (se računajo stroški za pošiljanje):

Za gospode	velikost	I.	II.	III.
	Čevlji števil.	38-40	41-43	44-46
	Cena:	K 5.—	K 5'50	K 6.— za par.
Za ženske	velikost	A.	B.	C.
	Čevlji števil.	35-37	38-40	41-43
	Cena:	K 4'50	K 5.—	K 5'50
Za otroke	velikost	E.	F.	G.
	Čevlji števil.	22-25	26-30	31-34
	Cena	K 3'20	K 3'50	K 4.—

Dobrodošla izpopolnitev teh podplatov in še posebej za te napravljene, so

Otidi ščitniki podplatov.

Zelo lahki iz jeklene pločevine narejeni, z „Ankerjevimi“ prednjimi deli opremljeni, tako, da je nemogoče, da bi padli s noge. Pri gladkem ledu se ne izpodrsne in pomagajo, da podplati držijo 6-8 let. Za dvojce podplatov je treba 2 ducata ščitnikov in ti stanejo samo 80 v!

A. Riedinger, Dunaj XVII. Lacknergasse 51.

Preprodajalci dobijo blago po ugodnejših (engro) cenah in se povsod iščejo. 5 D.

Dvonaadstropna hiša

zraven še drugo poslopje, novozidana za pekarijo. Peč z paro za postavi z glavarstvom dovoljenjem. Na prav dobrem prostoru, tudi na dan do 200 hlebov tajnega kruha. Stanovalec plačajo na leto 4500 kron. Se pod lastnimi pogoji za 60.000 kron proda. Vpraša se v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Pozor! Cepljene trte!

Dvolutne zelo močne od vrat; laški rilček, bela žlahtina, muškata žlahtina, šipon, portugalka, bel burgunde, modra kapčina in izabela, cepljene na različnih praporočenih podlagah. Dvolutne divjake Göthe števil. 9 prodaja Anton Siodnjak, trtnar in posestnik, 9. Juršinci pri Ptuj, staj. Cena po dogovoru. 688

Mlin in žago

na več tečajev bi rad kupil Slovenec iz Goriškega. Zeli se več posestva zraven. Ponudbe do 1. dec. 1916 na uredništvo Slov. Gosp. pod Goriški mlinar. 752